

GROENSTRUCTUURPLAN WIJCHEN 2008-2017

(Be)leefbaar groen voor de toekomst

April 2008

WIJCHEN

colofon

opdrachtgever

Gemeente Wijchen
afdeling Openbare werken
Postbus 9000
6600 HA, Wijchen

opdrachtnemer

Nieuwland Advies
Haagsteeg 4
Postbus 522, 6700 AM Wageningen

telefoon: +31.(0)317.467.246
fax: +31.(0)317.467.200
e-mail: advies@nieuwland.nl
www.nieuwlandadvies.nl

adviseurs:
ir. Arnoud Janson
ing. Gerben Kok

vormgeving

Nieuwland Advies

copyright

7206 WGS © 2008 Nieuwland Advies, Wageningen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s). Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

INHOUD

Inhoud

hoofdstuk 1: Inleiding **05**
1.1 Waarom een actualisatie van Groenstructuurplan 1995? 05
1.1.1 De periode 1995-1999 05
1.1.2 De periode 2000-2007 06
1.2 Ambities en uitgangspunten 07
1.3 Planproces 09
1.3.1 Projectteam 09
1.3.2 Inbreng belangenorganisaties en leefbaarheidsgroepen 09
1.4 Leeswijzer 09

hoofdstuk 2: Leefbare stad, groene stad **11**
2.1 Groen alleen een kostenpost? 11
2.2 Richtgetal stedelijk groen 11
2.3 Baten van de groene stad 12
2.4 Groen en buitenspelen 13
2.5 Groen en luchtkwaliteit 13
2.6 Groen en inbreiding voor uitbreiding 13

hoofdstuk 3: Stedelijk groen en haar onderdelen **15**
3.1 Wat is een groenstructuur? 15
3.2 Groenstructuur en haar niveau's 15
3.3 Onderdelen van de groenstructuur 17
3.3.1 De landschappelijke structuur 17
3.3.2 De stedenbouwkundige structuur 17
3.3.3 De ecologische structuur 18
3.3.4 De bomenstructuur 18
3.4 Groenvisie Wijchen 2008-2017 19
3.4.1 (Be)leefbaar groen voor de toekomst 19
3.4.2 Maatregelen en aanbevelingen 21
3.5 Groenstructuur van Wijchen in 2018 21

hoofdstuk 4: Wijchen Centrum* **22**
hoofdstuk 5: Wijchen Oost* **30**
hoofdstuk 6: Wijchen West* **40**
hoofdstuk 7: Wijchen Noord* **48**
hoofdstuk 8: Achterlo* **58**
hoofdstuk 9: Woezik* **66**
hoofdstuk 10: Wijchen Zuid* **74**
hoofdstuk 11: Kerkeveld* **86**
hoofdstuk 12: Bedrijventerrein Wijchen Oost* **94**
hoofdstuk 13: Bedrijventerrein Bijsterhuizen* **102**

Hoofdstuk 14: Financieel kader **109**
14.1 Maatregelenplan 2008-2012 109
14.2 Maatregelenplan 2013-2017 112
14.3 Aanbevelingen 114

Bijlagen

bijlage 1: Beleidsregels uitgifte reststroken. 115

*Deeluitwerking per wijk: Ligging en karakteristiek, wijkgroenstructuur, punten, lijnen en vlakken, kwaliteiten, aandachtspunten en kansen, groenvisie, maatregelen en aanbevelingen.

afbeelding 1 | Everardusplein

hoofdstuk **1**

INLEIDING

Waarom een actualisatie van het groenstructuurplan voor de kern Wijchen? Het geldende groenstructuurplan uit 1995 werkt toch nog? En waarom alleen een groenstructuurplan voor de kern? Dit hoofdstuk onderbouwt waarom een actualisatie van ons groenbeleid daadwerkelijk nodig is. In de eerste paragraaf is teruggekeken naar oorspronkelijke uitgangspunten van 1995 en de geboekte resultaten. De daarop volgende twee paragrafen schetsen de ambities van het nieuwe groenstructuurplan en het daarbij doorlopen planproces. In de laatste paragraaf staat de leeswijzer van het onderliggende groenstructuurplan toegelicht.

1.1 Waarom een actualisatie van het groenstructuurplan 1995?

In februari 1995 werd de beleidsnota 'Groenstructuurplan Wijchen' door de gemeenteraad van Wijchen vastgesteld. Het plan legde op hoofdlijnen haar groenbeleid voor de kern Wijchen en haar kleine kernen in het buitengebied vast. Het plan diende een belangrijke bijdrage te leveren aan de instandhouding en kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte.
Destijds waren de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het vormen van een visie op de kwaliteit en kwantiteit van het aanwezige openbaar groen.
- Het aangeven van de gewenste opbouw van het groen.
- Het aangeven van de ecologische waarden en potenties en de mogelijkheden om deze te handhaven en/of te versterken.
- Het leveren van een bijdrage vanuit het groen aan het ruimtelijk ordeningsbeleid.
- Het gewenste beleid en beheer van het openbaar groen plaatsen binnen het organisatorisch kader van de gemeente.
- Het aangeven van gewenste ontwikkelingen en het benoemen van maatregelen, die financieel mogelijk zijn.

1.1.1 De periode 1995-1999

In 2000 zijn de eerste vijf uitvoeringsjaren van het groenstructuurplan 1995 geëvalueerd en neergeschreven in het document 'Groenstructuurplan Wijchen: evaluatie 1995-1999'. De belangrijkste constatering van deze evaluatie was het hoge abstractie- en schaalniveau van het groenstructuurplan waardoor vooral de concreetheid op het wijkniveau werd gemist. De wens werd geuit om de geformuleerde uitgangspunten door te vertalen naar een lager schaalniveau.

Naast deze wens om concreetheid werden in 2000 aanvullend de volgende constateringen gedaan:

- Meer aandacht voor het aansluiten van groenstructuren op het omliggende landschap. Bijvoorbeeld in de stadsrandzones zoals Valendriese Heuvels of Huurlingsedam.
- Op enkele plaatsen herzien van de bomenstructuur.
- Meer aandacht voor de groene 'aankleding' van verkeersknooppunten in verband met herkenbaarheid.
- Bijzondere aandacht voor het verbinden van stedelijke ecologische structuren met ecologische structuren in het omliggende landschap.
- Bij de planontwikkeling van de Huurlingsedam een duurzame groene buffer realiseren om de geplande ecologische verbindingszone te laten functioneren en het doortrekken van het Wijchens Meer.
- Het opstellen van een beknopt bomenbeleid en actualiseren van het waardevolle bomenbestand.
- De stellingname dat alle bomen binnen de hoofdgroenstructuur inheems zijn leidt tot discussie.
- Vastleggen karakteristieke kenmerken van wijken en meer aandacht voor het accentueren van de hiërarchie in het wegenpatroon.
- Bijzondere aandacht voor snippergroen.
- Het groen op bedrijventerreinen afstemmen op het presenteren van bedrijven en daarbij streven naar duurzame structuren.

1.1.2 De periode 2000-2007

Het groenstructuurplan wordt tussen 2000 en 2007 door de beleidsmedewerkers, projectleiders en beheerders van de afdelingen Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening, Milieu en Economie vooral gebruikt als:

- toetsingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- uitgangspunt bij het opstellen van renovatieplannen voor boomstructuren en beplantingen;
- inspiratiebron bij het ontwikkelen van beleid op andere beleidsvelden.

Het hoge abstractie- en schaalniveau leidt in deze periode met regelmaat tot discussies met andere beleidsdisciplines binnen de gemeentelijke organisatie en (georganiseerde) burgers. Daarnaast begint haar toenemende leeftijd ook tegen te werken. De gemiddelde levensduur van groenstructuurplannen is ongeveer 10 jaar. Zo zijn door ruimtelijke ontwikkelingen kaartbeelden verouderd en zijn tal van geformuleerde beleidsuitgangspunten door hedendaagse denkbeelden ingehaald. Het gevoel wordt in de periode steeds sterker om het groenstructuurplan daadwerkelijk te herijken.
In 2004 zet de Gemeenteraad de eerste stap door een nieuw groenstructuurplan voor de kleine kernen in het buitengebied vast te stellen. In dit groenstructuurplan staat op wijkniveau per deelgebied concreet aan gegeven wat de knelpunten zijn, wat de gewenste ontwikkeling is, en welke maatregelen daarvoor nodig zijn.

2008 © Nieuwland Advies

1.2 Ambities en uitgangspunten

Veel gemeenten werken planmatig aan de kwaliteit van de openbare ruimte en verbetering van de duurzaamheid van haar beplantingen. Wijchen maakt evenals in andere gemeenten daarvoor gebruik van de volgende planvormen: groenstructuurplan, groenbeheerplan en groenwerkplan. Hoewel er geen blauwdruk bestaat voor een groenstructuurplan vormt zij in alle gevallen de sectorale bouwsteen voor integrale structuurplannen en/of ruimtelijke ontwikkelingen. In de regel bevatten groenstructuurplannen voorstellen met gevolgen voor ruimtelijke ordening, verkeer of milieu. Het ruimtelijk beslag van de voorgestelde maatregelen komen weloverwogen tot stand door wederzijdse belangen en benodigde gelden tegen elkaar af te zetten. Na bestuurlijke vaststelling vormt het groenstructuurplan haar 'groene programma van eisen' bij uitvoering. Daarbij zijn ook private partijen, zoals projectontwikkelaars en woningbouwcoöperaties, belangrijk. Met het actualiseren van het groenstructuurplan verleent het gemeentebestuur opdracht om een gedeelte van haar ambities vorm te geven. Het betreft ambities ten aanzien van de leef-omgeving. Ambities verwoord in de strategische visie 2025 en het coalitieakkoord 2006-2010 'Samen verder voor en met Wijchenaren'. Verder heeft het gemeentebestuur aangegeven dat zij regels wil voor de uitgifte van reststroken. Haar doel daarbij is om meer gronden daadwerkelijk uit te kunnen geven. Combineren wij deze ambities met onze uitkomsten uit de evaluatie dan hecht het gemeentebestuur vrij vertaalt waarde aan:

- Het versterken van een gezond evenwicht tussen groen en rood, waarbij het behoud van het landelijke karakter van Wijchen uitgangspunt is.
- Het hebben van groene wijken en kernen met een prettige maar vooral ook veilige, hele en functionele woon- en leefsfeer.
- Voor burgers inzichtelijk maken welke gemeentegronden tegen welke voorwaarden uitgegeven kunnen worden.

Het projectteam heeft deze ambities doorvertaald in de volgende doelstellingen:

- Het actualiseren van het groenbeleid voor de kern Wijchen en haar wijken, daarbij dient het groenstructuurplan 'Kleine kernen' als leidraad.
- Het vastleggen van de belangrijkste groenstructuren tot op kavelniveau.
- Het formuleren van visies op het groen in de wijken voor de komende 10 jaar.
- Het benoemen van maatregelen en aanbevelingen en de financiële vertaling daarvan.
- Het benoemen van beleidsregels voor de uitgifte van reststroken, waarbij de gronden in de vastgestelde groenstructuur in principe niet uitgegeven worden. De beleidsregels staan in de bijlage 1 opgenomen en gelden voor het gehelegrondgebied van de gemeente. Het College heeft de beleidsregels op 14 augustus 2007 vastgesteld. Voor grondverkopen geldt de groenstructuur van 2018 als uitgangspunt.

Het groenstructuurplan 2008 – 2017 geeft dus de actuele groenstructuur weer en beschrijft de gewenste ontwikkelingen in de komende 10 jaar. Het groenstructuurplan is een beleidsinstrument en formuleert vanuit haar discipline kaders voor het beheer van de openbare ruimte, de regulering van het grondgebruik (gronduitgifte en vergunningverlening) en de planvorming bij (her)inrichtingsopgaven en (bouw)projecten.

afbeelding 2 | Wijchense molen

1.3 Planproces

Bij het opstellen van het groenstructuurplan 2008-2017 zijn in het planproces de volgende stappen genomen:

1. Het inventariseren en analyseren van de groenstructuur van de kern Wijchen via veld- en beleidsinformatie.
2. Het opstellen van een stedelijke groenstructuur van Wijchen op kern- en wijkniveau.
3. Het formuleren van beleidsregels voor de uitgifte van reststroken;
4. Het opstellen van groenvisies per wijk.
5. Het benoemen van aanbevelingen en maatregelen per wijk.

De regie van het planproces was in handen van de beleidsmedewerker(s) van de afdeling Openbare Werken.

1.3.1 Projectteam

Om de gemeentelijke kennis van groenbeleid (natuur en landschap), groenbeheer en grondzaken met de externe kennis van het adviesbureau te bundelen is bij aanvang een projectteam samengesteld. Het projectteam bestond uit 2 medewerkers van de afdeling Openbare Werken, 2 medewerkers van de afdeling Grondzaken en 2 medewerkers van het adviesbureau. Op afroep zijn de wijkbeheerders bij het proces gevraagd om hun kennis over de wijken in te brengen. Het concept groenstructuurplan is ter toetsing aan medewerkers van ruimtelijke ordening, milieu en welzijn voorgelegd.

1.3.2 Inbreng belangenorganisaties en leefbaarheidgroepen

Naast de gemeentelijke medewerkers zijn in het planproces ook twee belangenorganisaties, Stichting Frans Bloemen (cultuurhistorie) en de Vereniging Natuur en Milieu Wijchen, en de leefbaarheidgroepen gevraagd hun inbreng te geven.
Bij aanvang zijn deze belangenorganisaties en leefbaarheidgroepen gevraagd om een vragenlijst in te vullen. Hierin zijn vragen gesteld zoals 'Is in uw wijk voldoende openbaar groen aanwezig', 'Hoe beleeft u het groen', 'Op welke manier is het groen volgens u bepalend voor de leefbaarheid in uw wijk' en 'Van welk soort groen wenst u meer in de wijk'. De uitkomsten zijn door het projectteam gebruikt bij het opstellen van de groenvisies per wijk. Wanneer we de uitkomsten analyseren dan waarderen de ondervraagden het groen in hun wijk gemiddeld met een 7.
De belangenorganisaties en de leefbaarheidgroepen is ook gevraagd een reactie op het concept groenstructuurplan te geven. De ontvangen reacties zijn in het projectteam besproken en indien van toepassing in het eindrapport verwerkt.

1.4 Leeswijzer

Het groenstructuurplan Wijchen 2008-2017 is op te delen in drieën. Het eerste deel, de hoofdstukken 2 en 3, beschrijven de rol van en de integrale visie op het groen in de kern Wijchen. Kortom welke bijdrage levert het groen aan een leefbare woonomgeving, uit welke onderdelen bestaat de groenstructuur op kern- en wijkniveau en hoe ziet onze groenstructuur er in 2018 uit. In de hoofdstukken 4 tot en met 12 staan per wijk of bedrijventerrein de kwaliteiten, aandachtpunten en kansen van de huidige groenstructuur beschreven. Vanuit deze analyse is een streefbeeld van de groenstructuur in 2018 in woord en beeld weergegeven. Om het gewenste eindbeeld in 2018 daadwerkelijk te bereiken is de visie uitgewerkt in maatregelen en aanbevelingen. De maatregelen zijn in twee tijdsperiode onderverdeeld 2008-2012 en 2013-2017. In het laatste gedeelte van dit groenstructuurplan, hoofdstuk 13, staan alle maatregelen inclusief haar prioriteit en de geraamde kosten nogmaals in één overzicht weergegeven. Dit integrale overzicht vormt het financieël kader van dit groenstructuurplan.

afbeelding 3 | Groenzone nabij het Wijchensmeer

hoofdstuk **2**

LEEFBARE STAD, GROENE STAD?

Groen is goed voor mensen! Wat betekent dit nu concreet? Veel gemeenten groeien qua inwonersaantallen en daarmee in de regel ook in omvang. Deze groei gaat meestal ten koste van groen in de kernen dan wel haar buitengebied. Bewoners vragen daarom nadrukkelijk meer aandacht voor groen in en nabij hun stad of dorp. De laatste jaren groeit ook bij beleidsmakers het bewustzijn voor de bijdrage van groen aan de gezondheid, integratie en sociale binding, economie, milieu en ecologie. Zo stelt de Raad voor het Landelijk Gebied dat elk huishouden recht heeft op 75 meter groen in de directe woonomgeving. De gemeente Wijchen wil met haar groenstructuurplan inzetten op het instandhouden of realiseren van (structuur)groen om de hoek voor iedere burger, het verbeteren van de verbinding tussen kern en buitengebied en het bevorderen van de leefbaarheid.

2.1 Groen alleen een kostenpost?

Het ministerie van LNV beschrijft in haar beleidsdossier **'Leefbare stad, groene stad?'** dat groen door de overheid en het bedrijfsleven veelal als kostenpost worden gezien. Dat komt doordat de baten van groen niet duidelijk zijn. Hierdoor zijn private partijen niet echt geïnteresseerd om in groen te investeren. Het is meestal de overheid die voor de realisatie en het beheer van groen opdraait. Vreemd want het zijn meestal niet-overheden die van de aanwezigheid van groen profiteren. Van huizenbezitters, joggers, restauranthouders tot bijvoorbeeld recreatieondernemingen. De laatste jaren tonen verschillende onderzoeken aan dat groen zowel maatschappelijke als economische baten oplevert. De grote vraag blijft echter hoe dat te verzilveren is. In een recente publicatie van het Groenforum, met de titel **'De groene baten van de stad'**, vertalen de schrijvers door feiten, cijfers en ervaringen aan elkaar te koppelen de bijdrage van groen voor het eerst in klinkende munt.

2.2 Richtgetal stedelijk groen

De Raad voor het Landelijk Gebied stelt dat elk huishouden recht heeft op 75 vierkante meter groen in de directe woonomgeving. De norm is een afgewogen mix van bestaande kwantitatieve groennormen voortkomend uit decennia onderzoek in de groene sector en de volkshuisvestingswereld. De Nota Ruimte van het ministerie van VROM heeft deze 75 vierkante meter niet als norm maar als richtgetal overgenomen. Uit onderzoek door Alterra in 2004 bleek namelijk al dat bij tweederde van de vijftig grootste

gemeenten in een straal van 500 meter om een woning minder dan 75 vierkante meter groen aanwezig is. Conclusie: er is een flinke inhaalslag nodig.

Het gemeentebestuur van Wijchen hanteert deze 75 vierkante meter groen eveneens als richtgetal. Zij streeft allereerst naar kwaliteit en dan pas naar kwantiteit. Met het vaststellen van dit groenstructuurplan legt zij wel haar belangrijkste groenstructuren tot op kavelniveau vast.

2.3 Baten van de groene stad

In haar beleidsdossier stelt LNV ook dat aanwezigheid van groen in en nabij de stad onmisbaar is voor een goede kwaliteit van de woon- en leefomgeving ofwel leefbaarheid. Het platform **'De groene stad'** stelt zelfs dat iedere burger, jong en oud, recht heeft op voldoende kwaliteitsgroen in zijn directe leef- en werkomgeving. Een goed ingerichte wijk met aantrekkelijk en functioneel groen geeft niet alleen woonsfeer, leef- en woongenot, maar het daagt ook uit tot 'buiten zijn'. Het creëert vanuit maatschappelijk oogpunt een groter saamhorigheidsgevoel en daarmee draagvlak. Economisch gezien betekent de aanwezigheid van groen in een wijk veelal een waardevermeerdering van de woning.
Was iedereen er maar van overtuigd dat groen in stedelijke gebieden een positieve uitwerking heeft op mens en milieu. De onderzoeken tonen aan dat de aanwezigheid van groen meer is dan alleen een kostenpost of een middel om verkeer te begeleiden of lelijke zaken te camoufleren. Het biedt overheden en particuliere investeerders veel meer mogelijkheden en kansen dan dat zij tot nu toe benutten. Deze mogelijkheden en kansen zijn tot de onderstaande hoofdthema's samen te voegen:

Gezondheid
Groen biedt ontspanning en verlaagt stress. Wetenschappers tonen in diverse onderzoeken aan dat de aanwezigheid van groen de gezondheid bevordert. Zo vermindert fysiek en/of visueel contact met groen stress en bevordert de aanwezigheid van groen het herstel van patiënten. Dus hoe meer groen, des te minder gezondheidsklachten. Misschien een te gedurfde uitspraak, maar de aanwezigheid van groen in de directe leefomgeving bevordert gezonder leven (meer beweging). Of wel slim ingerichte, groene wijken zorgen ervoor dat bewoners meer bewegen. Ze maken gebruik van de openbare ruimte voor een korte wandeling al dan niet met de hond, joggers en skaters werken aan hun conditie in de lanen van een park en ouderen rusten uit op een bankje. Ook kinderen spelen vaker buiten als er groen in hun omgeving is.

Milieu
Groen kan geluidsoverlast verminderen, helpt tegen verdroging van de bodem en filtert regenwater dat terecht komt in grachten en singels. Groen dempt op warme dagen de temperatuur in de stad. Bomen en planten zetten het schadelijke CO2 om in zuurstof. Verder helpen bepaalde type beplanting fijn stof te filteren en zo de luchtkwaliteit van de stedelijke omgeving te verbeteren.

Ecologie
Groen is niet alleen van belang voor mensen, maar ook voor planten en dieren. Wil een stad fungeren als verblijfsplaats voor planten en dieren, dan moet het groen voldoen aan voorwaarden zoals bij-voorbeeld omvang, onderlinge aansluitingen en verbindingen met het buitengebied.

Integratie en sociale samenhang
Groen biedt ontmoetingsplekken voor buurtbewoners, met name voor kinderen, jongeren en ouderen. Samen met burgers werken aan openbaar groen in hun woonomgeving, draagt bij aan onderling contact en daarmee cohesie in de buurt. Ook in multiculturele wijken.

Economie
Groen rondom huizen verhoogt de kwaliteit van de wijk en de waarde van de woningen. Groen zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kennisintensieve bedrijven.

2008 © Nieuwland Advies

Investeren in groen betekent juiste keuzes maken en kiezen voor kwaliteit. Het juiste gebruik van beplanting draagt bij tot energiebesparing, warmtereductie en (sterke) vermindering van geluidsoverlast. De juiste boom op de juiste plaats is dan ook geen loze kreet, het is de basis voor de kwaliteit van de groenvoorziening die past in de woonomgeving.

2.4 Groen en buitenspelen

Kinderen hebben buiten ruimte nodig om te spelen, bewegen en ontmoeten. Spelen en sporten draagt namelijk bij aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind, zowel op sociaal als op lichamelijk vlak. De gemeenteraad heeft in 2007 haar speelbeleid vastgesteld. Dit beleid formuleert de kaders voor de inrichting van speelruimten in de openbare ruimte. Er wordt onderscheid gemaakt in formele en informele speelruimte. Formele speelruimte is de ruimte die officieel de bestemming 'spelen' heeft gekregen zoals ruimten met speeltoestellen en/of trapveldjes. Informele speelruimte is de ruimte die kinderen voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor bestemd is. Denk daarbij aan bijvoorbeeld parken en pleinen, maar ook aan daartoe geschikte oevers en natuurterreinen. Is er onvoldoende informele speelruimte dan geldt in Wijchen dat er 300 vierkante meter formele speelruimte per hectare beschikbaar is. Bij nieuwbouw of herstructurering geldt dat speelruimte en bespeelbare openbare ruimte vanaf de eerste structuurschets van een nieuwe wijk als volwaardig element behandeld worden. Buitenspeelruimten zijn een kwaliteitsverhogend element voor de openbare ruimte en bieden ook voor volwassen ontspannings- en bewegingsruimte. Door de ontmoetingsfunctie dragen deze ruimten bij aan sociale cohesie en sociale veiligheid.

2.5 Groen en luchtkwaliteit

Groen verbetert niet alleen de kwaliteit van water en bodem, ook de kwaliteit van onze lucht wordt bepaald door de aanwezigheid van groen, vooral bomen. Bomen vormen niet alleen een 'groene paraplu' die ons beschermt tegen de elementen, maar hebben ook een positieve invloed op de kwaliteit van de lucht om ons heen.

We hebben het dan niet over de productie van zuurstof, maar over het wegvangen van fijn stof en gasvormige luchtverontreiniging zoals stikstofdioxide en ozon. Zo leggen bladeren fijn stof vast op hun oppervlak en nemen ze gasvormige verontreiniging via hun huidmondjes op. Groen in een wijk is dus niet alleen mooi, maar ook functioneel.
De laatste tijd is door onderzoek veel informatie beschikbaar gekomen over het effect van bomen en andere vormen van groen op de luchtkwaliteit en de leefbaarheid in de stedelijke omgeving. In een recente brochure met de titel **'Bomen: een verademing voor de stad'**, een uitgave van Plant Publicity Holland en de VHG, de huidige over het onderwerp op een praktische wijze gepresenteerd. De auteurs tonen aan dat luchtverontreiniging in stedelijk gebied bestaat uit een cocktail van schadelijke stoffen. Om deze cocktail te bestrijden zijn vooral bomen een geschikt middel. Zo nemen loofbomen met platte en brede bladeren vooral gasvormige verontreinigen efficiënt op. Loofbomen met ruwe en behaarde bladeren zijn daarbij effectiever. Naaldbomen zijn het meest geschikt voor het afvangen van fijn stof vanwege de spitse structuur van de naalden. Schonere stadslucht vraagt dus om een mix aan soorten en groenstructuren. Bij de soortenkeuze dient uitgegaan te worden van 'de juiste boom op de juiste plek'. Groot voordeel van een dergelijke geïntegreerde aanpak is dat deze leidt tot een grote variatie aan soorten.

2.6 Groen en inbreiding voor uitbreiding

Het streven naar inbreiding is inmiddels actief in Wijchen opgepakt. De nota **'Inbreiding voor uitbreiding'** vormt hiervoor de basis. Doel is het vergroten van de woningvoorraad binnen het bestaand stedelijk gebied op een dusdanige manier dat het (groene) karakter van Wijchen blijft bestaan. Het streven daarbij is de stedenbouwkundige ontwerpen af te stemmen op aanwezige landschappelijke elementen, ecologische verbindingszones en/of de vastgestelde groenstructuur. Geschikte locaties voor inbreiding zijn onder meer de spoorzone, delen van het centrum en de Klapstraat. Op andere plaatsen wordt de bestaande groenstructuur via een groen-rode ontwikkeling opgewaardeerd. Bijvoorbeeld locaties langs het Wijchens Meer en de Randweg Noord.

afbeelding 4 | Buurtpark Homberg

hoofdstuk 3

STEDELIJK GROEN EN HAAR ONDERDELEN

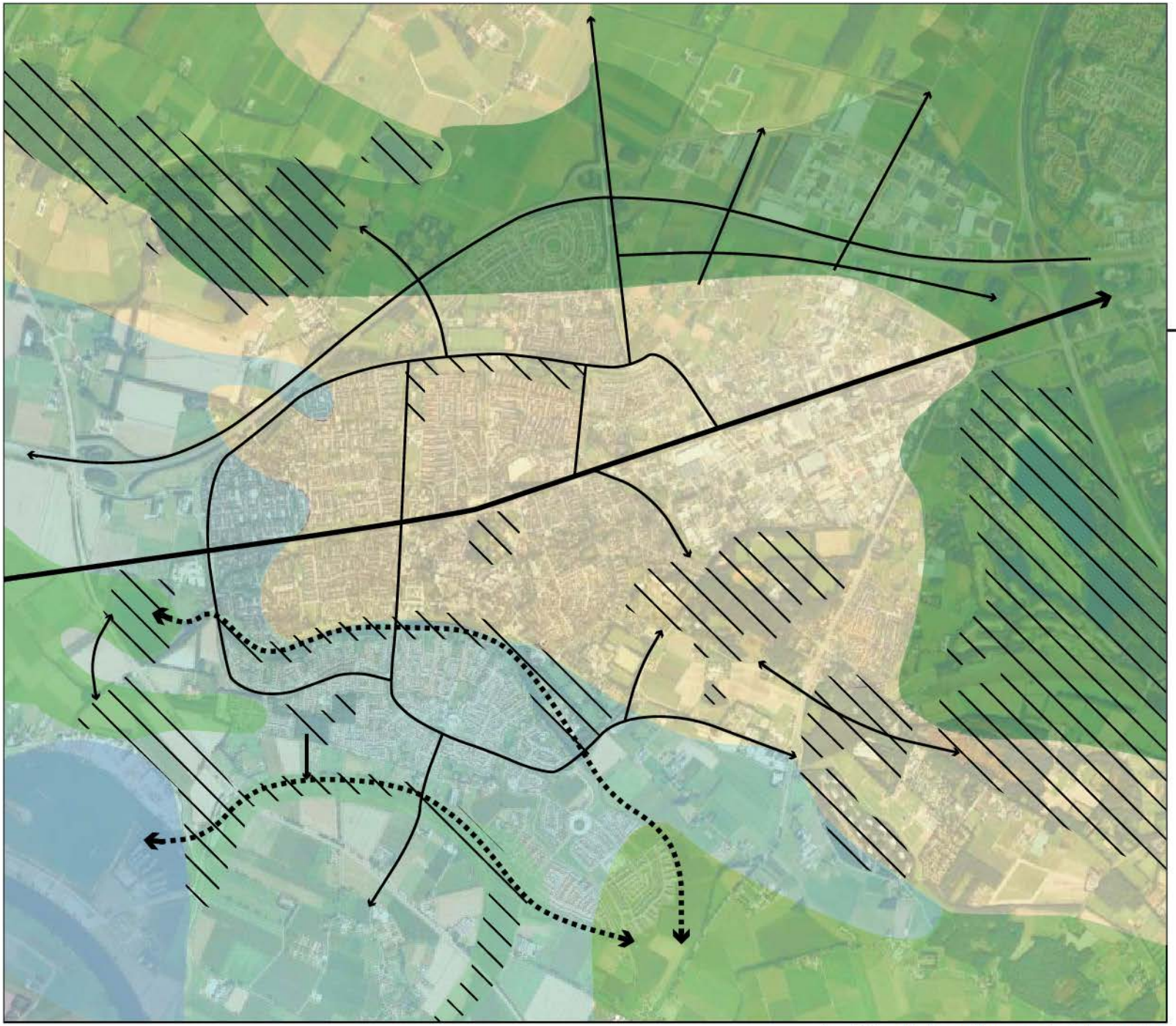
Aan de hand van de abstracte begrippen punten, lijnen en vlakken wordt de groenstructuur van de kern Wijchen beschreven. Na een korte uitleg van het begrippenkader staan achtereenvolgens de aanwezige structuren op kern- en wijkniveau toegelicht. Deze structuurbeschrijvingen en de uitgevoerde (veld)inventarisatie/analyse vormen de opmaat naar de groenvisie van Wijchen voor komende 10 jaar.

3.1 Wat is een groenstructuur?

Om de groenstructuren op kern- en wijkniveau inzichtelijk te maken, is gebruik gemaakt van een drietal abstracte, ruimtelijke begrippen: punten, lijnen en vlakken. Punten zijn qua schaal niet eenduidig. Ze ontstaan op knooppunten van wegen/waterlopen en bij wijkentrees en vormen de oriëntatiepunten in de wijk of buurt. Of ze ontstaan op plaatsen waar waardevolle bomen of boomgroepen staan. Kortom punten geven uitdrukking aan een bijzondere locatie in het stedelijk gebied. Onder lijnen worden vooral infrastructurele elementen zoals wegen, fietspaden en spoorlijnen verstaan. De beplanting bestaat in de regel uit bomenrijen al dan niet in smalle grasstroken of beplantingsvakken. Lijnen geven uitdrukking aan de samenhang tussen afzonderlijke wijken en buurten en verbinden deze met het buitengebied. Vooral tussen de wijken en buurten bevinden zich de vlakken. Bij vlakken is onderscheid te maken in plekken en zones. Plekken zijn compacte oppervlakken waarvan de inrichting en sfeer worden bepaald door de directe aanwezigheid van de gebouwde omgeving. Zones zijn de groenvoorzieningen die zich over relatief grote oppervlakte uitstrekken en de kern verdelen.

3.2 Groenstructuur en haar niveaus

Niet iedere punt, lijn of vlak heeft dezelfde betekenis binnen de groenstructuur. Hiervoor maken wij onderscheidt tussen beplantingselementen en/of boomstructuren op het niveau van de kern, hierna de primaire groenstructuur genoemd. De beplantingselementen en/of boomstructuren van de primaire groenstructuur hebben betekenis voor de kern Wijchen als geheel. Ze ondersteunen de stedenbouwkundige structuur en weerspiegelen deels de landschappelijke onderlegger. Onder de primaire groenstructuur vallen grootschalige groenelementen zoals parken, sportvelden, begraafplaatsen, bosstroken, laan- en wegbeplantingen.

Legenda

Ecologische structuur

- Droge verbindingszone
- Natte verbindingszone
- Kerngebied

Landschappelijke structuur

- Rivierduin
- Kommen
- Stroomrug
- Rivierklei
- Uiterwaarden

kaart 1 | Landschappelijke en ecologische structuur

2008 © Nieuwland Advies

De beplantingselementen/boomstructuren op het niveau van de wijk behoren tot de secundaire groenstructuur. Door een verschil in soortgebruik en oppervlak krijgt elke wijk/buurt haar eigen identiteit. Deze secundaire groenstructuur bepaalt dus in belangrijke mate de groene uitstraling. Binnen Wijchen zijn wijken met een vergelijkbare secundaire groenstructuur te vinden omdat deze vaak gekoppeld is aan de stedenbouwkundige opzet dan wel ontstaansperiode.
Als derde niveau is buurtgroen te onderscheiden. Hieronder vallen de kleinschalige groenvoorzieningen in de directe woonomgeving en woonstraten. Het betreft beplantingselementen en/of boomstructuren die voornamelijk als aankleding, afscherming of opvulling dienen. Buurtgroen valt buiten de kaders van dit groenstructuurplan, omdat buurtgroen geen structurele bijdrage levert aan de groene uitstraling van Wijchen op kern- en wijkniveau. Enkele van deze percelen staan wel op de herziene bestemmingsplankaarten aangegeven.

3.3 Onderdelen van de groenstructuur

Op het niveau van de kern en de wijken is de groenstructuur terug te brengen tot de volgende onderdelen:

- de landschappelijke structuur;
- de stedenbouwkundige structuur;
- de ecologische structuur;
- de bomenstructuur.

3.3.1 De landschappelijke structuur

De landschappelijke structuur (kaart 1) van Wijchen is het resultaat van ontwikkelingen door de eeuwen heen, waarbij met name de rivieren een grote rol hebben gespeeld. Sterk vereenvoudigd vormen de hoofdlijnen in het gebied als het ware een aantal evenwijdig verlopende lijnen. De lijnen lopen van noordwestelijke in zuidoostelijke richting. Kenmerkend in dit patroon zijn de uiterwaarden van de Maas, de stroomruggronden, de komgronden, de oude rivierkleigronden en het rivierduinencomplex. Met name binnen de kern van Wijchen is deze landschapsstructuur nog nauwelijks herkenbaar. Doel van het groenstructuurplan is om deze landschapsstructuur te handhaven en/of te versterken.
De kern Wijchen heeft door haar compacte, concentrische opzet en door de doorgaande infrastructurele voorzieningen rondom de bebouwingsvlakken vrijwel geen relatie meer met het landelijke gebied. Uitzonderingen hierop zijn de Valendriese Heuvels en in mindere mate het Wijchens Meer. Deze grootschalige groengebieden zorgen er voor dat het landelijk gebied in/nabij de kern (be)leefbaar is. Bij verdere uitbreiding van Wijchen dienen deze groengebieden dan ook zonder meer gehandhaafd te blijven.

3.3.2 De stedenbouwkundige structuur

In de kern Wijchen zijn een aantal duidelijke stedenbouwkundige structuren te herkennen. De hoofdas wordt gevormd door de bebouwing langs de spoorlijn. Latere uitbreidingen (Veenhof, Saltshof, Wijchen-Zuid) zijn evenwijdig aan deze hoofdas ontwikkeld. Hierdoor is een patroon zichtbaar van evenwijdig aan elkaar lopende stedelijke zones. Ook de belangrijkste infrastructurele lijnen (Randweg-Noord, Stationslaan, Spoorlijn, Zuider- en Westerdreef) en het Wijchens Meer volgen dit patroon. Het Wijchens Meer is een oude, afgesloten zijarm van de rivier de Maas. Wijchen heeft zich van oudsher aan de noordkant van het Wijchens Meer ontwikkeld. Pas halverwege de jaren 70 maakt men de oversteek en ontstaat Wijchen-Zuid. De laatste jaren is hier haar laatste uitbreidingswijk aan toegevoegd: Kerkeveld. Met de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Huurlingsedam wordt ook het Wijchens Meer in oostelijke richting uitgebreid.
Tussen de wijken en op de overgang naar het buitengebied zijn stedelijke parkzones aanwezig. Het zijn aaneengesloten gebieden van formaat die veelal de functie van wijkpark hebben. De parkzones lopen of evenwijdig aan de belangrijkste infrastructurele voorzieningen of zijn gelegen als groene buffer tussen de

woonwijken. Voorbeelden van deze parkzones zijn: groenstrook Klapstraat/Pauwstraat, Park Noord, Landschapspark Woezik, het spoorlijntracé, het Kasteelpark, de Molenberg, Oosterpark, de groenstrook tussen Aalsburg en de Blauwe Hof, de groenstrook tussen Hoogmeer en de Ververt en het Vormersbos. Binnen de wijken bevinden zich tal van kleinschaligere wijk- of buurtparken.

3.3.3 De ecologische structuur

Onder ecologische structuur wordt verstaan: een netwerk van groenelementen en verbindingen, waardoor bepaalde levensgemeenschappen zich in stand kunnen houden en/ of uitbreiden. De ecologische structuur (kaart 1) bestaat uit kerngebieden, verbindingszones en stapstenen. Belangrijke kerngebieden zijn het Wijchens Meer inclusief aanliggende groenstroken, Oosterpark, Park Noord en Vormersbos. Deze kerngebieden sluiten rechtstreeks of via stapstenen aan op de ecologische verbindingszone, onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur, aan de zuidrand van de kern. Zij vormen een samenhangend patroon die er toe bijdraagt dat de natuurwaarden in en om het stedelijk gebied behouden blijven of zich verder ontwikkelen.

3.3.4 De bomenstructuur

De gemeente Wijchen is trots op haar bomenbestand met kenmerkende historische lanen, karakteristieke waardevolle bomen en bijzondere bomen in parken en op pleinen. Bomen bepalen in hoge mate de (beeld)kwaliteit van de openbare ruimte en zijn derhalve van essentieel belang voor de groenstructuur. Zo markeren solitaire bomen of boomgroepen bijzondere plekken en begeleiden boomstructuren belangrijke doorgaande wegen. Bomen dragen dus op alle niveaus bij aan de ruimtelijke en stedenbouwkundige structuur. Ze creëren niet alleen structuur maar ook sfeer.
Uit de analyse blijkt dat in Wijchen gaten in de bomenstructuur aanwezig zijn. Deze gaten doen afbreuk aan de herkenbaarheid, logische opbouw van de hoofdstructuur en de samenhang tussen de kern, haar wijken en de relatie met het buitengebied. Om een volwaardige bomenstructuur te realiseren zijn de volgende ambities geformuleerd:

- Ontwikkel structuurbomen langs de (hoofd)structuur van de kern, haar wijken en het buitengebied. De bomen dragen bij aan de ordening, samenhang en geleiding van onder andere hoofdverkeerswegen, cultuurhistorische lijnen en waterlopen.
- Zorg voor een duurzame structuur van sfeerbomen in de directe omgeving van woon- en werkgebieden. Deze bomen zijn een esthetische verrijking van de leefomgeving door hun karakteristieke groeivorm, textuur of kleur.
- Markeer bijzondere plekken, knooppunten en entrees met markante accentbomen. Accentbomen zorgen voor een verbijzondering van een plek en/of ruimte in de stad.

Binnen de uitvoeringskaders van dit groenstructuurplan en de uitvoering van stedelijke vernieuwingsprojecten en herstructure-ring(en) zijn er kansen om de bomenstructuur in de aankomende jaren te herstellen, te versterken en op enkele locaties nieuw te ontwikkelen.

2008 © Nieuwland Advies

3.4 Groenvisie Wijchen 2008-2017

Vanuit de (veld)inventarisatie en analyse is voor de tijdsperiode 2008-2017 een groenvisie voor de kern Wijchen opgesteld. Deze groenvisie staat in het vervolg van deze paragraaf verwoord. In de navolgende hoofdstukken 4 tot en met 12 staan de groenvisies per wijk of bedrijventerrein in woord en beeld nader uitgewerkt. Op plaatsen waar de stedelijke groenstructuur het buitengebied raakt wordt dit in de wijkvisies aangegeven.

3.4.1 (Be)leefbaar groen voor de toekomst

Groen is nodig om de stedelijke omgeving leefbaar te houden. Uit de analyse blijkt dat onze groenstructuur bestaat uit punten, lijnen en vlakken (zie paragraaf 3.1 en 3.2 voor een toelichting). Of wel een netwerk van groene elementen en tussenliggende verbindingen. Het zijn vooral deze gebieden die bruikbaar en (be)leefbaar moeten zijn voor de Wijchenaren en haar bezoekers. Men streeft naar een (be)leefbare groenstructuur waarin haar strategische onderdelen één of meerdere gebruiksfuncties hebben. Het gaat dus niet alleen meer om traditioneel kijkgroen. Nee, beleefbaar groen betekent rekening houden met sociale aandachtspunten als ontmoetingsplaatsen voor verschillende doelgroepen, jong én oud. Of bijvoorbeeld het realiseren of complementeren van fiets- en wandelroutes. Ook de positieve rol van groen op de luchtkwaliteit krijgt haar neerslag in het groene beeld van Wijchen en zorgt voor een gevarieerd aanbod aan soorten. Tot slot is er bijzondere aandacht voor de rol van omwonenden, van groot tot klein, bij het vormgeven en/of (her)inrichten van 'hun' openbaar groen.
Met het bruikbaar en (be)leefbaar maken van het bestaand groen kan op een relatief eenvoudige manier de leefbaarheid worden verbeterd. Het accent ligt daarbij op het ontwikkelen van ontbrekende schakels en het optimaliseren van kwaliteit en het gebruik van elementen in de bestaande groenstructuur.

Belangrijke deelonderdelen daarbij zijn:

markeren van bijzondere plekken, knooppunten en entrees.
Rijdend over de belangrijkste ontsluitingswegen zijn de afzonderlijke wijken niet of nauwelijks afzonderlijk herkenbaar. Pas na binnenkomst in een wijk toont deze haar specifieke identiteit. In de wijk zelf blijken de wijkontsluitingswegen en bepaalde plekken een rol te spelen bij de oriëntatie van de bewoner en bezoekers. Om de herkenbaarheid van deze plekken te vergroten krijgen de wijkentrees en de oriëntatie-punten een passende verbijzondering. Denk aan opvallende contrasterende beplanting of het plaatsen van een kunstobject.
De wijkontsluitingswegen zijn herkenbaar aan de toegepaste boomsoorten en de eventueel aanwezige onderbeplanting.

beeldbepalende bomen, boomgroepen en boomstructuren.
Bomen zijn belangrijk! Bomen hebben verschillende functies voor de ruimte om ons heen. Naast waardevolle en structuurbepalende bomen legt dit groenstructuurplan ook toekomstbomen in haar wijkvisies vast. Het betreft hier (jonge) bomen, boomgroepen en boomstructuren die op dit moment of in de toekomst het karakter van een plek (gaan) bepalen. Door hun bestaansrecht ruim voor hun waardevolle status te beschermen blijven zij behouden.

complementeren van bomenstructuren.
Ontbrekende schakels in boomstructuren op kern- en wijkniveau worden aangevuld. Niet in alle straten past een structuur in de vorm van een aaneengesloten bomenrij(en). De aanwezigheid van kabels en leidingen in de ondergrond of het ontbreken van boven-grondse ruimte maakt dit onmogelijk. In deze situaties ontstaat een alternatieve structuur bestaande uit strategisch geplaatste boomgroepen of bomen. Op de kaartbeelden van de wijkvisies staat deze alternatieve structuur met verschillende indicatieve boomgroepen aangegeven.

afbeelding 5| Ecologische structuur: kerngebied de Valendriesche heuvels

duidelijk en herkenbaar groen.
Om de oriëntatie in het stedelijk gebied te vergemakkelijken speelt niet alleen het markeren van bijzondere locaties een belangrijke rol. Ook de begrippen eenvoud, onderscheid en overzicht spelen hierbij een rol. Door het realiseren van eenvoud in beplanting ontstaat rust. Bijvoorbeeld het accentueren van boomstructuren door onderliggende heesterbeplanting, veelal doorgeschoten bosplantsoen, te verwijderen. Daarmee krijgen de bomen haar begeleidende functie terug en wordt de bedoelde laanstructuur duidelijk herkenbaar. Door duidelijke keuzes te maken in toegepaste soorten levert de groenstructuur niet alleen een bijdrage aan de oriëntatie, maar ontstijgt deze ook het niveau van saaiheid. Tot slot levert draagt het aanwezig zijn van verbindingen, zowel fysiek als visueel, direct bij aan de beleving en herkenbaarheid van de groenstructuur en haar onderdelen.

ecologisch netwerk.
Het ecologische netwerk bestaat uit kerngebieden, verbindingszones (corridors) en stapstenen. De groenstructuur binnen de bebouwde kom levert slechts een bijdrage aan het oplossen van barrières tussen grootschalige kerngebieden en verbindingzones rondom de kern Wijchen. Op het schaalniveau van ecologische netwerken spelen namelijk alleen grootschalige groenzones zoals het Wijchens Meer en de spoorzone een rol. Het ecologisch accent van dit groenstructuurplan ontstijgt daarmee het buurtniveau. Het gaat om groenzones met voldoende omvang. Zij hebben een doorgaand karakter en/of staan in (direct) contact staan met het buitengebied.

3.4.1 Maatregelen en aanbevelingen

De groenstructuurvisie is per wijk in maatregelen en aanbevelingen uitgewerkt. Maatregelen zijn acties die plaatsvinden om de ontbrekende schakels in de primaire groenstructuur, de ruggengraat van Wijchen, te realiseren. De aanbevelingen zijn in de regel acties op het niveau van de wijkstructuur en kunnen worden aangepakt als hier, door bijvoorbeeld de realisatie van een ander project, een kans voor is.

3.5 Groenstructuur van Wijchen in 2018

In 2018 bestaat de groenstructuur uit herkenbare accenten en oriëntatiepunten, doorgaande bomenstructuren en functioneel ingerichte parken en plantsoenen. Het geheel vormt een samenhangende, evenwichtige en sluitende groenstructuur. De verschillende groengebieden zijn onderling verbonden door visuele en fysieke verbindingen. De groenstructuur is daarbij niet alleen beleefbaar als kijk- en/of begeleidingsgroen. Nee, de groenstructuur draagt bij aan het welzijn van de Wijchenaren. Het groen is bereikbaar en bruikbaar voor alle doelgroepen om te sporten, spelen of te ontspannen. Door het toepassen van de juiste soort op de juiste plaats ontstaat niet alleen een kwalitatief maar ook een gevarieerd groenbestand.

Hoofdgroenstructuur 2008

kaart 2| Hoofdgroenstructuur 2008

2008 © Nieuwland Advies

Legenda

Punten

Waardevolle bomen

Lijnen

Primaire hoofdbomenstructuur

Secundaire hoofdbomenstructuur (wijkstructuur)

Vlakken

Primaire hoofdgroenstructuur

Secundaire hoofdgroenstructuur (wijkstructuur)

afbeelding 29| Parkzone langs de zuidoever van het Wijchens Meer

hoofdstuk 4

WIJCHEN CENTRUM

4.1 Ligging en karakteristiek

Het centrum van Wijchen wordt begrensd door de spoorlijn Nijmegen-Den Bosch en de Bronckhorstlaan, Mr. van Coothlaan, Meerdreef en Hogeweg. Het centrum van Wijchen omvat het oorspronkelijke Wijchen toen het nog een dorp was, gelegen aan een afgesloten arm van de Maas. Deze afgesloten arm is nu beter bekend als het Wijchens Meer. Op deze plek heeft de agrarische kern zich ontwikkeld tot een belangrijke centrumplaats.

Het centrumgebied bestaat uit een aantal deelgebieden met elk hun eigen identiteit. Binnen deze deelgebieden komen verschillende belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke elementen voor. De kasteeltuin is een monumentaal groengebied waaraan Wijchen een deel van haar identiteit ontleent. De Wijchense molen is hét toonbeeld van de oude agrarische dorpskern waaruit Wijchen is ontstaan. Verspreid over het centrum komen gebieden voor met een belangrijke betekenis voor het dorp zoals Het Sterrebos en de kloostertuin Tienakker welke nu ontwikkeld wordt tot woonlocatie. Het Wijchens Meer, ten zuiden van het centrumgebied, heeft nu een belangrijke recreatieve waarde.

Wijkgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Wijchen wordt bepaald door waardevolle groenstructuren. Er staan door het hele centrum waardevolle bomen, boomgroepen en lanen verspreid. Belangrijke groengebieden binnen de hoofdgroenstructuur zijn het groengebied rondom het Kasteel Wijchen, de heuvel van de Wijchense molen en het Wijchens Meer. De waardevolle bomenlanen van de Kasteellaan en de Mr. van Coothlaan verwijzen nog naar oude wegen vanuit de centrumplaats richting de agrarische kernen van het buitengebied.

Karakteristieken Centrum

- De hoofdgroenstructuur wordt bepaald door waardevolle laanstructuren en boomgroepen.
- Het Kasteel Wijchen en het omliggende groengebied geven het dorp haar identiteit.
- De Wijchense molen als verwijzing naar de oorspronkelijke agrarische kern.
- Het centrumgebied bestaat uit verschillende deelgebieden met elk een eigen identiteit.
- Het Wijchens Meer met haar belangrijke recreatieve functie.

Binnen de primaire en secundaire groenstructuur van het centrum van Wijchen worden de volgende punten, lijnen en vlakken onderscheiden:

Punten

Hoofdstructuur	*Secundaire structuur*
Entrees Hogeweg en Meerdreef	-

Lijnen

Hoofdstructuur	*Secundaire structuur*
Kasteellaan	Oude Klapstraat
Mr. v. Coothlaan	Oud Ravensteinseweg
Stationslaan	Herenstraat/ Spoorstraat
Bronckhorstlaan	Carré Marktplein
Hogeweg	't Laantje (booglinden)
Carré in de Kasteeltuin	

Vlakken

Hoofdstructuur	*Secundaire structuur*
Kasteeltuin Kasteel Wijchen	Kunstwerk Stationslaan
Groengebied rondom molen	Binnentuin Kloosterakker
Kloostertuin 'Tienakker'	
Wijchens Meer	
Groene ruimte langs Hogeweg	
Groene ruimte langs Stationslaan	

afbeelding 5| De Kasteeltuin is een belangrijk element in de hoofdgroenstructuur

afbeelding 6| De molenheuvel met waardevolle bomen

2008 © Nieuwland Advies

afbeelding 7| Waardevolle laan langs de Mr. v. Coothlaan

afbeelding 8| Carré van platanen op de De Markt

Kwaliteiten, aandachtspunten en kansen

Binnen de huidige groenstructuur van het centrum van Wijchen worden de volgende belangrijke kwaliteiten, aandachtspunten en kansen onderscheiden:

Kwaliteiten

- De groenstructuur van het centrum van Wijchen kenmerkt zich door veel waardevolle boomstructuren en boomgroepen.
- Drie grote groengebieden; de kasteeltuin, het groengebied om de molen en de oude kloostertuin 'Tienakker' geven het centrum een groen karakter.
- Het centrum is omringd door brede groenzones langs de Stationslaan, Meerdreef en Hogeweg, en een waardevolle bomenstructuur langs de Mr. v. Coothlaan en Kasteellaan.

Aandachtspunten

- Een herkenbare boomstructuur langs de belangrijke parkeerroute in het centrum ontbreekt.
- Het Wijchens Meer heeft vrijwel geen relatie met het centrum van Wijchen.
- In het nieuw ontwikkelde deel rondom de Kloosterakker is vrijwel geen duurzame boombeplanting aanwezig.

Kansen

- Versterken van de entrees naar het centrum.
- Ontwikkellen van een uniforme boomstructuur langs de westelijke parkeerroute.
- Ontwikkellen van een duurzame alternatieve boomstructuur in de winkelstraten.
- Ontwikkellen van het stationsgebied tot een locatie met een eigen identiteit.
- Ontwikkellen van de kasteeltuin ten behoeve van kleinschalige recreatie. Vergroot de verblijfs- en gebruiksfunctie van de tuin.

Groenvisie

kaart 3| Groenvisie

2008 © Nieuwland Advies

Legenda

Bestaande groenstructuur

- Bestaande hoofdgroenstructuur
- Bestaand oriëntatiepunt

Ontwikkelen groenstructuur

- Ontwikkelen van hoofd-bomenstructuur (laanstructuur)
- Ontwikkelen van alternatieve boomstructuur (boomgroepen)
- Ontwikkelen van wijkentree(s)
- Ontwikkelen van een wijkaccent (oriëntatiepunt)

Optimaliseren groenstructuur

- Optimaliseren wandelroute(s)
- Optimaliseren verblijfsfunctie(s)
- Optimaliseren recreatief gebruik

4.2 Groenvisie

Aaneengeschakelde hoofdgroenstructuur met waardevolle bomen, boomgroepen en laanstructuren tussen de verschillende cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle groenelementen.

De hoofdgroenstructuur van het centrum van Wijchen is een aaneenschakeling van bijzondere en waardevolle elementen, zonder een duidelijke onderlinge samenhang. Om het functioneren, de beleving en het gebruik van het groen in het centrum te versterken wordt de onderlinge samenhang van de groenstructuur verbeterd. Ook de relatie van de groenstructuur met de rest van Wijchen wordt versterkt. Hiervoor worden er een aantal groenstructuren ontwikkeld of geoptimaliseerd. De entrees naar het centrum worden representatief en herkenbaar ingericht. De beleving en het gebruik van de bijzondere groengebieden, onder andere het Kasteelpark en de Molenberg, worden verbeterd voor wandelaars en overige recreatieve gebruikers.

Maatregelen

Punten:

Behouden van de bestaande oriëntatiepunten in het centrum. Versterken van de entrees naar het centrum zodat die de herkenbaarheid en het oriëntatievermogen vergroten.

- Maatregel: inrichten van de entrees naar het centrum als accent met opvallende, contrasterende beplantingen.

Lijnen:

Ter versterking van de onderlinge samenhang van de hoofdgroenstructuur in het centrum wordt de secundaire hoofdbomenstructuur aangevuld door ontbrekende en verbindende schakels aan te planten met bomen. De bomen worden aangeplant in een laanstructuur of een alternatieve boomstructuur met verspreide boomgroepen.

- Maatregel: aanvullen boomstructuren langs een aantal ontsluitingswegen.

Aanbevelingen

- Versterken van de eigen identiteit van de stationsomgeving, vergroot de herkenbaarheid van dit gebied in relatie tot het naastgelegen centrum.
- Het ontwikkelen van kleinschalige recreatieve verblijfsmogelijkheden in de kasteeltuin verbetert de beleving en vergroot het gebruik.
- Het doortrekken van de wandelroute langs het Wijchens Meer en naar het noorden richting het centrum versterkt de groenbeleving in het centrum. Daarnaast komen de bijzondere groene kwaliteiten langs het Wijchens Meer beter tot hun recht bij het realiseren van verblijfsmogelijkheden in het gebied.
- Een versterking van de fysieke en visuele verbindingen tussen de parkgebieden van het centrum (kasteeltuin, molenheuvel) en het Wijchens Meer vergroot de beleving van de hoofdgroenstructuur in het centrum.

Maatregelenplan

kaart 4 | Maatregelenplan

2008 © Nieuwland Advies

Korte termijn (0-5 jaar)

Code	Maatregel	Prioriteit
K1	**Aanplanten laanstructuur langs ontsluitingswegen.**	**1**
	Locatie(s):	€
	• Laantje (verlengde Herenstraat)	*
	• Herenstraat (aansluiting Stationslaan)	4.000
	• Wijkbomenstructuur nieuwe centrumplan	*
K2	**Aanplanten alternatieve boomstructuur langs ontsluitingswegen.**	**2**
	Locatie(s):	€
	• Meerdreef (oever Wijchens Meer)	*
K3	**Aanplanten alternatieve boomstructuur in winkelstraten.**	**1**
	Locatie(s):	€
	• Spoorstraat	*
	• Burchtstraat	*
	• Touwslagersbaan	*
	• Kasteellaan (deel winkelgebied)	*
K4	**Inrichten van de entrees als accentpunt.**	**1**
	Locatie(s):	€
	• Entrée Meerdreef / De Renbaan	*

Lange termijn (5-10 jaar)

Code	Maatregel	Prioriteit
L1	**Inrichten van de entrees als accentpunt.**	**1**
	Locatie(s):	€
	• Entrée Hogeweg / Oude klapstraat	*
	• Entrée Hogeweg / Oud Ravensteinseweg	*

* : meenemen in een ander project.

j.o.: meenemen in jaarlijks onderhoud.

Hoofdgroenstructuur 2018

Legenda

Punten

Waardevolle bomen

Lijnen

Primaire hoofdbomenstructuur

Secundaire hoofdbomenstructuur (wijkstructuur)

Vlakken

Primaire hoofdgroenstructuur

Secundaire hoofdgroenstructuur (wijkstructuur)

Inbreidingslocatie

kaart 5 | Hoofdgroenstructuur 2018

Hoofdgroenstructuur 2008

Op dit kaartbeeld is particulier groen opgenomen in de hoofdgroenstructuur.

kaart 1 | Hoofdgroenstructuur 2008

2008 © Nieuwland Advies

Legenda

Punten

Waardevolle bomen

Lijnen

Primaire hoofdbomenstructuur

Secundaire hoofdbomenstructuur (wijkstructuur)

Vlakken

Primaire hoofdgroenstructuur

Secundaire hoofdgroenstructuur (wijkstructuur)